

الگوی نیروی انتظامی تراز انقلاب اسلامی مبتنی بر منظومه فکری مقام معظم رهبری

محمد مهدی احمدیان دیوکتی^۱، رحمت‌الله معمار^۲، مسعود احمدی^۳ و سید عبدالرضا فتحی کچی^۴
 تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۹/۳۱ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۱۲/۲۷

چکیده

زمینه و هدف: به منظور تحقق تمدن نوین اسلامی، نیازمند حضور کارکنانی در تراز انقلاب اسلامی هستیم. با توجه به این که تمام سازمان‌ها و تشکیلات حکومتی مشروعیت خود را از ولی فقیه می‌گیرند، و نظر به این که چند سالی است که رهبر انقلاب موضوع «پلیس تراز انقلاب اسلامی» را مطرح کرده‌اند، به همین جهت هدف پژوهش حاضر، طراحی الگوی اکتشافی نیروی انتظامی تراز انقلاب مبتنی بر منظومه فکری مقام معظم رهبری است.

روش: پژوهش حاضر از نوع کیفی است و روش آن براساس نظریه پردازی داده‌بنیان است. داده‌های پژوهش، مجموعه بیانات، سخنرانی‌ها، احکام، پیام‌ها و خطبه‌های مقام معظم رهبری طی سه دهه گذشته (طی سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۸) است. روش نمونه‌گیری نظری و به صورت تمام‌شمار بود. بنابراین تمام گزاره‌های استخراج شده درباره نیروی انتظامی در جدول کدگذاری، تحلیل و بررسی شد. پس از انجام سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی، مدل پارادایمی و ترسیمی ارائه شد. همچنین شاخص‌های اعتماد‌پذیری، باورپذیری و مانند آن برای سنجش روایی و پایایی یافته‌ها استفاده شد.

یافته‌ها: بیانات مقام معظم رهبری در قالب ۲۴۷ مفهوم و ۲۹ مقوله در پارادایم اشتراوس و کوربین قرار گرفت و عبارت نیروی انتظامی تراز انقلاب (ناتا)، به عنوان مقوله محوری انتخاب شد.

نتایج: با توجه به یافته‌های پژوهش، راهبردهای تحقق نیروی انتظامی تراز انقلاب مبتنی بر بیانات مقام معظم رهبری عبارت‌اند از: اقتدار و صلابت معنوی و قانونی، استفاده از دانش روز و فناوری‌های نوین، برخورد مهربانانه و عطف‌فانه با مردم، تقویت روحیه تقوا و پاکدامنی، کاهش حوادث و تلفات جاده‌ای، مبارزه جدی با فساد و شرارت‌ها، کمک به تحقق اقتصاد مقاومتی، استفاده و بکارگیری نیروی انسانی کارآمد، قانون‌گرایی، امانت‌داری و صحت عمل، هوشمندی و بصیرت، مدیریت جهادی، نظارت دقیق و مستمر و برنامه‌ریزی دقیق و هوشمندانه.

کلیدواژه‌ها: نیروی انتظامی تراز انقلاب، بیانات مقام معظم رهبری، نیروی انسانی، روش داده‌بنیان

رتال جامع علوم انسانی

□ استناد: احمدیان دیوکتی، محمد مهدی؛ معمار، رحمت‌الله؛ احمدی، مسعود؛ فتحی کچی، سید عبدالرضا. (۱۳۹۹). الگوی نیروی انتظامی تراز انقلاب اسلامی مبتنی بر منظومه فکری مقام معظم رهبری. *فصلنامه پژوهش‌های مدیریت/انتظامی*، ۱۵(۱)، صص ۹-۲۸.

۱. دکتری سیاست‌گذاری علم و فناوری، دانشگاه مازندران. مازندران، ایران. (نویسنده مسئول). رایانامه: ahmadianmehdi@yahoo.com
 ۲. استادیار گروه جامعه‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه مازندران. مازندران، ایران. رایانامه: r.memar@yahoo.com
 ۳. استادیار گروه مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری. ساری. ایران. رایانامه: m.Ahmadi4502@gmail.com
 ۴. کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه علامه طباطبائی. تهران. ایران. رایانامه: tafsirtrans@gmail.com

مقدمه

انقلاب اسلامی ایران با هدف در هم شکستن دو الگوی حاکم کمونیسم و لیبرالیسم و طرح‌ریزی تمدنی بر پایه فرهنگ ناب اسلامی شکل گرفت. بی‌شک جامعه‌ای می‌تواند با این اهداف و آرمان‌های بلند همراه باشد نخست به این آرمان‌ها اعتقاد داشته و دوم از هزینه دادن در این راه دریغ نرزد. بر این اساس مفهوم «جامعه تراز انقلاب» زاده می‌شود. جامعه‌ای که علاوه بر ویژگی‌های اعتقادی و ارزشی که باید در هر جامعه اسلامی وجود داشته باشد به سبب انقلابی بودن، برخی ویژگی‌ها در آن جایگاه برجسته‌تر و پررنگ‌تر است (جهان‌بین، ۱۳۹۱، ص ۱۱۵). فرایند تحقق اهداف انقلاب اسلامی از نگاه مقام معظم رهبری امام خامنه‌ای دارای منظومه معناداری است. معظم له در این منظومه پنج مرحله به ترتیب انقلاب اسلامی، نظام اسلامی، دولت اسلامی، کشور اسلامی، دنیای اسلامی یا تمدن اسلامی را بیان کردند و بعدها به جای کشور اسلامی و دنیای اسلامی، جامعه اسلامی و امت اسلامی یا تمدن نوین اسلامی راهم بکار بردند (نوری و یداللهی، ۱۳۹۷، ص ۱۷۸).

به اذعان بسیاری از اندیشمندان و از جمله پارسونز^۱، بین نظام سیاسی و ارزش‌های حاکم بر جامعه رابطه معناداری وجود دارد؛ به گونه‌ای که ساخت و پندار از یکدیگر جدایی‌ناپذیرند. در صورت وجود اشتراک بین ارزش‌ها و سیستم سیاسی، به‌طور معمول، نظام سیاسی از ثبات و تعادل برخوردار است و در صورت تغییر در پندار، در نظام سیاسی نیز تغییر ایجاد می‌شود و در نتیجه باعث ثبات یا تحول سیاسی می‌شود. در صورتی که نظام اجتماعی و سیاسی نتواند از طریق جامعه‌پذیری، باورها و الگوهای فرهنگی را به نسل جدید انتقال دهد و نتواند بین ارزش‌ها و الگوهای فرهنگی با نظام سیاسی سازگاری ایجاد کند میان نظام سیاسی و جامعه تعارض‌های ارزشی جدی پدید می‌آید (جهان‌بین، ۱۳۹۱، ص ۱۱۸). در همین راستا کاربست برخی تجربیات، همزمان با شکل‌گیری انقلاب اسلامی و مشاهده دستاوردهای ملموس و چشمگیر این تجربیات، مؤید وجود الگوهای بومی (اسلامی- ایرانی) مدیریت در کشور است (اصلی‌پور، ۱۳۹۶، ص ۴۲۸).

به همین جهت نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، که یک مجموعه بزرگ از نهادها و دستگاه‌های نظامی، انتظامی و امنیتی هستند جایگاه مهمی در نظام و دولت اسلامی داشته و به دلیل ارتباط نزدیک با

مردم و کارویژه‌های مهمی که در رابطه با نیازهای حیاتی مردم، یعنی «برقراری امنیت و استقرار نظم و قانون» دارند، نقش مهمی در ایجاد و ساختن دولت اسلامی مدنظر مقام معظم رهبری دارند. رفتار و منش نیروهای مسلح، مبین چهره و تصویر دولت اسلامی خواهد بود و می‌تواند نظرها را به سوی این دولت جلب کند یا از آن دور سازد زیرا نیروهای مسلح هر کشور نماد حاکمیت آن کشور هستند و هر رفتاری از آنها جاری و ساری شود، به حساب نظام و حاکمیت گذاشته می‌شود (رحمانی، ۱۳۹۶، ص ۳۸). به‌منظور تحقق دولت اسلامی، نیازمند حضور کارکنانی در تراز انقلاب اسلامی هستیم، کارمندی که از حیث فرهنگی، اجتماعی، اداری و سیاسی در تراز انقلاب اسلامی باشد و با توجه به همه موانع و مشکلات موجود راهی جز ورود به حوزه تربیت نیروی انسانی در تراز انقلاب وجود ندارد (بابایی، ۱۳۹۵). نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران که مسئولیت خطیر برقراری نظم و امنیت را در جامعه بر عهده دارد، زمانی می‌تواند از عهده این رسالت مهم برآید که کارکنانی شایسته را به خدمت بگیرد. همچنین نیروی انتظامی به‌عنوان یکی از نیروهای فعال نظام اسلامی در معرض دید عموم مردم قرار دارد و به فرموده رهبر معظم انقلاب «بخش‌های مختلف نیروی انتظامی از جمله کلانتری‌ها، پاسگاه‌ها و گشت‌های انتظامی در پیش چشم مردم قرار دارد و قضاوت درباره عملکرد نیروی انتظامی به مجموعه نیروهای مسلح و نظام اسلامی تعمیم پیدا می‌کند» (بیانات مقام معظم رهبری در دیدار فرماندهان و مسئولان نیروی انتظامی، ۱۳۹۷).

جمهوری اسلامی ایران حکومتی مردمی و مبتنی بر اصول و قواعد دین مبین اسلام است. بنابراین تمام ارکان، نهادها و سازمان‌های حکومتی و حتی غیرحکومتی آن باید بر پایه اصول دینی شکل گرفته، ضوابط حاکم بر آنها نیز باید اسلامی باشد. با توجه به این که تمام سازمان‌ها و تشکیلات حکومتی مشروعیت خود را از ولی فقیه می‌گیرند، و نظر به این که چند سالی است که رهبر انقلاب موضوع «پلیس تراز انقلاب اسلامی» را مطرح کرده‌اند، بنابراین پژوهش حاضر به دنبال ارائه مدلی اکتشافی از بیانات مقام معظم رهبری در راستای تحقق نیروی انتظامی تراز انقلاب می‌باشد. همچنین در پژوهش حاضر به شناسایی شرایط علی، مقوله محوری، عوامل بستر، عوامل مداخله‌گر و پیامدهای نیروی انتظامی تراز انقلاب مبتنی بر بیانات مقام معظم رهبری نیز پرداخته شد.

پیشینه: الگوهای مختلفی مبتنی بر بیانات مقام معظم رهبری در رابطه با مدیریت جهادی، الگوی مطلوب فرماندهی و شایستگی‌های مدیران و کارکنان ارائه شده است که در ادامه به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود.

فرهمندنی‌ها و مختاریان پور (۱۳۹۶) در پژوهش خود تلاش کردند تا مدل شایستگی مدیران جهادی را بر مبنای بیانات حضرت امام و مقام معظم رهبری احصا کنند. حاصل پژوهش آنان ۳۶۳ کد، ۸۴ مضمون توصیفی، ۳۸ مضمون سازمان‌دهنده و ۴ مضمون فراگیر بود. مضامین فراگیر چهارگانه حاصل پژوهش شامل شایستگی‌های دینی-اعتقادی با ۴ مضمون سازمان‌دهنده، شایستگی‌های اخلاقی-انقلابی فردی با ۸ مضمون سازمان‌دهنده، شایستگی‌های اخلاقی-انقلابی میان فردی با ۸ مضمون سازمان‌دهنده و شایستگی‌های مدیریتی با ۱۸ مضمون سازمان‌دهنده است. الوانی، اردلان و محمدی فاتح (۱۳۹۵)، در پژوهش خود با عنوان «طراحی و تدوین الگوی مناسب شایستگی‌های مدیران و فرماندهان در سازمان ارتش جمهوری اسلامی ایران با بهره‌گیری از دیدگاه امام خامنه‌ای» برای طراحی الگوی بومی شایستگی‌های فرماندهان و مدیران از روش پژوهش ترکیبی کیفی-کمی استفاده شد. در مرحله طراحی الگو، مجموعه سخنرانی‌ها و رهنمودهای معظم‌له در قالب نرم‌افزار حدیث ولایت، مورد استفاده واقع شد. برای طراحی الگوی اولیه از رویکرد نظریه پردازی داده‌بنیاد و برای بازبینی الگو از گروه کانونی متشکل از متخصصان مدیریتی و صاحب‌نظران ارتش جمهوری اسلامی استفاده شد. این الگو در قالب ۵۱۶ کد، ۸۴ مفهوم و ۴ مقوله اصلی طراحی شد که برخی دارای مقوله‌های فرعی است. این مقوله‌ها شامل شایستگی‌های فردی با ۲۸ مفهوم، شایستگی‌های بین فردی با ۶ مفهوم، شایستگی‌های سازمانی با ۴۱ مفهوم و شایستگی‌های بینشی با ۹ مفهوم است. اسفندیاری صفا و دهقان (۱۳۹۴) به منظور احصاء مفاهیم، مؤلفه‌ها و تبیین الگوی فرماندهی مطلوب، اندیشه‌های مقام معظم رهبری را تجزیه و تحلیل کردند. جامعه آماری پژوهش شامل بیانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای طی سه دهه گذشته بود. در الگوی فرماندهی مطلوب از منظر فرماندهی معظم کل قوا، مؤلفه‌هایی مانند مسئولیت‌پذیری، رعایت نظم و قانون‌گرایی، آرمان‌خواهی، فضائل اخلاقی، توجه به استحکام ساخت درون و اقتدار درون‌زا، عدالت و مساوات، دشمن‌شناسی و ساده‌زیستی شناسایی شدند. حصیرچی، سلطانی و فرهی بوزجانی (۱۳۹۰)، در پژوهشی بر مبنای روش نظریه داده بنیاد در مطالعات سازمان و مدیریت و از خلال بیانات رهبر معظم جمهوری اسلامی ایران، الگوی شایستگی مدیران نظام را متناسب با انتظارات معظم‌له ارائه کردند. در این پژوهش متن بیانات، نامه‌ها، احکام و فرمان‌ها و مصاحبه‌های امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) طی سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ مطالعه شد و از طریق سه نوع کدگذاری باز، محوری و انتخابی، ۹۸۸ کد، ۱۱۵ مفهوم و ۲۱ مقوله به دست آمد.

نتیجه این پژوهش نشان داد که الگوی شایستگی مدیران جمهوری اسلامی ایران، ضمن وجود اشتراکاتی با الگوهای موجود از اساس با آنها تفاوت ماهوی دارد. مطالعه پیشینه پژوهش در زمینه الگوی بیانات مقام معظم رهبری، نشان می‌دهد پژوهشی که به صورت تخصصی در رابطه با نیروی انتظامی تراز انقلاب باشد انجام نشده است، بنابراین پژوهش حاضر می‌تواند گامی کوچک در راستای تحقق این امر مهم در نیروی انتظامی باشد.

مبانی نظری: در عصر حاضر، مدیران دریافته‌اند که منابع انسانی یکی از مهمترین دارایی‌های آنهاست و سازمان‌ها برای افزایش کارایی و اثربخشی، نیازمند کارکنانی هستند که بتوانند متناسب با رشد سریع تغییرهای محیطی، توانمندی و شایستگی‌های خویش را بهبود بخشند تا خدمات بهتری ارائه دهند (درویش، موعلی، موسوی و پنهانی، ۱۹۳، ص ۹۳). آن‌ها با تغییر ساختارها، فرآیندها و فرهنگ سازمان خود سعی می‌کنند به این تحول‌ها واکنش مناسب نشان دهند، اما حقیقت این است که هیچ چیز به اندازه سرمایه‌گذاری روی ارزشمندترین دارایی سازمان‌ها یعنی «منابع انسانی» سودمند نیست و منابع انسانی به‌عنوان مزیت رقابتی پایدار مطرح می‌شود (سادات هاشمی و الوانی، ۱۳۹۷، ص ۱۸۲). نیروی انسانی را اساس و بنیان هر سازمانی می‌دانند، سازمان بدون نیروی انسانی مفهوم ندارد، در بسیاری از سازمان‌ها نیروهای انسانی تعیین‌کننده موقعیت و وضعیت آن سازمان هستند، بنابراین برای هر سازمانی نیروی انسانی اهمیت فزاینده‌ای دارند، بر همین اساس، سازمان‌های زیادی برای برطرف کردن نیازهای خود در حال حرکت به سمت نظام‌ها و مدل‌های شایستگی محور منابع انسانی هستند (احمدی، غفاری و سپیانی، ۱۳۹۳، ص ۱۰۰؛ عبدالله و سنتوسا، ۲۰۱۲، ص ۲۰) و به فرموده مقام معظم رهبری «برای یک کشور، نیروی انسانی همه چیز است. ما اگر نیروی انسانی نداشته باشیم، هیچ چیزی نداریم» (بیانات در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۶۸).

با طلوع فجر انقلاب اسلامی نسل تربیت یافته آموزه‌های مکتب حیات بخش اسلام از بطن انقلاب و توده‌های میلیونی ملت قهرمان و حماسه آفرین روئیدند (شیدائیان، ۱۳۸۷، ص ۱۲۱)؛ انقلاب را می‌توان به معنای دگرگونی بنیادی در همه زمینه‌های اجتماعی، اخلاقی، اقتصادی، حقوقی، و به‌ویژه سیاسی دانست که نسبت به قبل از انقلاب اتفاق می‌افتد (مصباح یزدی، ۱۳۸۸، ص ۳۴۷). مقام معظم

رهبری در رابطه با تربیت نیروی انسانی مطلوب فرموده‌اند «از همه سازندگی‌ها بالاتر، سازندگی انسانی است؛ یعنی سازندگی انسان‌ها، سازمان‌های انسانی و تشکیلات بشری، مثل نیروهای مسلح» (بیانات در جمع نیروهای شرکت‌کننده در مانور بزرگ ولایت، ۱۳۷۵). در همین راستا نیروهای مسلح کشور به‌عنوان نهادی بالنده و نوآور، توفیق پاسداری از انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن را در برابر هر سه طیف تهدیدهای سخت، نیمه سخت و نرم و کمک به توسعه و تعمیق انقلاب اسلامی در داخل و خارج از کشور، در چارچوب قوانین و تدابیر ولی امر مسلمین و فرمانده معظم کل قوا را دارند. انقلاب اسلامی هم‌اکنون در مقایسه با سه دهه گذشته در موقعیتی بسیار بالاتر قرار دارد و نیروهای مسلح جوان کشور نیز باید به همین نسبت، پیش‌روتر، مجاهدتر، بصیرتر، عالم‌تر و مهذب‌تر از نسل اول، خود را برای ادامه رسالت عظیم این نهاد آماده کنند تا در دهه‌های آینده، قاعده و پایه بنای مستحکمی برای این نهاد باشند (قاضی‌زاده فرد، نادری خورشیدی، احمدوند و جلالی کوتنایی، ۱۳۹۴، ص ۳۴).

تاریخچه تشکیل پلیس در ایران تاریخی به بلندای ایجاد تمدن و یکجانشینی در ایران دارد. خود این مطلب به‌عنوان تاییدی بر این مدعا است که یکی از مهمترین نهادها و اجزای هر تمدن انسانی نیروی انتظامی یا پلیس است. بنابراین در طول تاریخ تمدن و حکومت در ایران شاهدیم که نهادهای تخصصی در زمینه حفظ و ارتقاء امنیت با نام‌ها و سازوکارهای مختلف وجود داشته و نقش مهمی در پیشرفت اهداف تمدنی در این جغرافیا بازی کرده‌اند. اما حضور پلیس در قالب جدید آن در ایران به دوران ناصرالدین شاه قاجار بازمی‌گردد. وی با استخدام مستشار اتریشی به نام کنت دومونت فرت^۱ به‌عنوان اولین رئیس نظمی در ایران، فصلی جدید در تاریخ نهادهای انتظامی در ایران گشود (ترابی و مومنی، ۱۳۹۷، ص ۹۶ به نقل از بختیاری و ترابی، ۱۳۸۶، ص ۱۲۷). در حال حاضر، نیروی انتظامی یکپارچه، سازمانی است که براساس قانون نیروی انتظامی در ۱۲ فروردین ۱۳۷۰ و همزمان با سالگرد تاسیس جمهوری اسلامی تشکیل شد و بنابراین می‌توان نیروی انتظامی را سازمانی نوین و پاگرفته در دوران رهبری حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله العالی) دانست (رفیعی، ۱۳۹۴، ص ۱۰۳). نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یکی از سازمان‌های مسئول امنیت و نظم در جامعه، از چند جهت در معرض تحولات جهانی شدن و پیامدهای آن است. محیط امنیتی، دگرگون شده است، ابزارهای تهدید،

انتظارات مردم از پلیس و مفهوم امنیت، در اثر جهانی شدن به شدت متحول شده و ابعاد جدیدی یافته‌اند. به دنبال گسترش ارتباطات، از افول حاکمیت ملی در کنترل مرزها، ایجاد فضای مجازی و گسترش فزاینده آن در عرصه‌های مختلف فعالیت اجتماعی و ورود ابزارهای جدید تهدید، دامنه ماموریت پلیس به لحاظ موضوعی گسترش یافته و ابعاد بیشتری به خود گرفته است. پلیس برای تامین اهداف و انجام موفقیت آمیز ماموریت‌های خود در تامین امنیت و برقراری نظم، ناگزیر به بازبینی در شناخت خود از فضای اجتماعی، فضای روانی مردم و انتظاراتی آن‌ها از نیروی پلیس، تجدید نظر در سازمان، ساختار، نیرو و سازمانی مناسب و کارآمد با وضع جدید به وجود آورد و در تامین نظم و امنیت جامعه موفق تر از گذشته عمل کند (یزدان فام، ۱۳۸۸، ص ۱۴۴).

روش

پژوهش حاضر از نظر ماهیت از نوع پژوهش‌های بنیادی (اکتشافی) است زیرا به مسئله‌ای می‌پردازد که در گذشته کمتر درباره آن پژوهش شده است. در چنین نوع پژوهشی به جای آزمون فرضیه، هدف جمع‌آوری الگوها و ایده‌ها برای یافتن درک عمیق از موضوع است. استفاده از پژوهش‌های کیفی به ویژه نظریه داده بنیان زمانی ضرورت پیدا می‌کند که اطلاعات اندکی در مورد پدیده مدنظر وجود داشته باشد و یا اینکه در پژوهش‌های انجام شده در ارتباط با موضوع، فقدان یک چارچوب نظری که به صورت جامع به تبیین موضوع بپردازد مشهود باشد. در این پژوهش از نظریه داده بنیان به عنوان یکی از شیوه‌های روش پژوهش کیفی، با هدف شناخت و درک نظر افکار افراد و رویدادها و وقایع آینده در بستری از واقع‌گرایی خاص استفاده شد. روش پژوهشی داده بنیان، روشی نظام‌مند و کیفی برای خلق نظریه‌ای است که در سطحی گسترده، به تبیین فرآیند، کنش یا کنش متقابل موضوعی مشخص می‌پردازد. از آنجایی که طراحی مدلی اکتشافی از بیانات مقام معظم رهبری هدف پژوهش حاضر است، لذا روش نظریه داده بنیان انتخاب شد تا با هدف پژوهش سازگاری داشته باشد. بر همین اساس، برای تحلیل داده‌های کیفی گردآوری شده، لازم است تا سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی انجام شوند، تا در نهایت، پارادایمی منطقی یا تصویری عینی از نظریه خلق شده ارائه شود. در پژوهش‌های کیفی به ویژه در روش داده بنیان، مرزبندی شفاف بین مراحل پژوهش وجود ندارد و پژوهشگر با مراحل و رویه‌هایی یکپارچه سروکار دارد. به عبارت دیگر، در پژوهش

کیفی تحلیل داده‌ها فرآیندی چند مرحله‌ای و مستمر است که با فرآیند گردآوری داده‌ها شروع می‌شود؛ تحلیل داده‌ها بخش مهمی از طرح پژوهشی مقدماتی است، زیرا هر مطالعه کیفی نیازمند تصمیم‌هایی درباره چگونگی انجام تحلیل کیفی است. داده‌های پژوهش، همه بیانات، سخنرانی‌ها، احکام، پیام‌ها و خطبه‌های مقام معظم رهبری (طی سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۸) است که در پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار معظم‌له در دسترس است. در پژوهش‌های کیفی روش‌های نمونه‌گیری متنوعی وجود دارد. روش نمونه‌گیری پژوهش حاضر نظری یا تئوریک بود، بنابراین همه گزاره‌های استخراج شده در رابطه با نیروی انتظامی بررسی و تحلیل شد. کیفیت در پژوهش کیفی چیزی است که هنگام مشاهده تحقیق می‌توان بدان پی برد؛ لینکلن و گوبا (۱۹۸۵)، اعتمادپذیری^۱، باورپذیری (مقبولیت یا قابلیت اعتبار)^۲، اطمینان‌پذیری (قابلیت اتکا)^۳، انتقال‌پذیری (قابلیت انتقال)^۴ و تصدیق‌پذیری (قابلیت تایید)^۵ را معیارهای تحقیق کیفی معرفی می‌کنند. اما دنزین^۶ (۱۹۷۸)، معتقد است روایی و پایایی در پارادایم کیفی، به‌عنوان قابلیت اعتماد، دقت و کیفیت، مفهوم‌سازی می‌شود (گل‌افشانی و مظفری، ۱۳۸۵، ص ۳۹). بنابراین با پذیرش این معیارها به‌عنوان شاخص‌های تحقیق کیفی، تحقیق حاضر به‌دلیل نقل داده‌ها و آوردن عین بیانات، آن‌هم بیانات تصریحی مقام معظم رهبری با استفاده از اسناد معتبر و انتساب داده‌ها به منبع ولی فقیه، شاخص‌های «اعتماد‌پذیری»، «تصدیق‌پذیری»، «باورپذیری»، «اطمینان‌پذیری» و مانند آن را در حد بالایی دارد. با این حال نظرات خبرگان و صاحب‌نظران در مورد جداول کدگذاری و همچنین ارتباط مفاهیم و مقوله‌ها (حساسیت نظری) طی دو مرحله انجام شد.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر در مرحله اول، برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از کدگذاری باز استفاده شد. بدین صورت که بیانات مقام معظم رهبری در رابطه با «نیروی انتظامی»، تحلیل شد. در جدول ۳، برخی عبارات متنی و مفاهیم اختصاص یافته به این عبارات قابل مشاهده است.

1. Trustworthiness
3. Dependability
5. Confirmability

2. Credibility
4. Transferability
6. Denzin

جدول ۳. کد گذاری باز بیانات مقام معظم رهبری

بیانات رهبری	تاریخ بیانات	کد گذاری باز
اگر ما عرض کردیم که نیروی انتظامی باید مظهر عزت و اقتدار و رحمت باشد، و تأکید هم می‌کنیم؛ این در واقع نوعی نشان دادن عزت و اقتدار و رحمت مدیریت کشور است. به چه کسی؟ نه به یک قشر خاص، نه به مردم معینی از آحاد کشور یا در منطقه‌ای از مناطق کشور؛ بلکه به همه. چرا؟ چون نیروی انتظامی همه جا هست.	بیانات در دیدار جمعی از فرماندهان نیروی انتظامی ۱۳۷۸/۷/۱۷	مظهر عزت و اقتدار و رحمت
امروز نیروی انتظامی ما با گذشته تاریخی خود بکلی غیر قابل مقایسه است. این نشان دهنده‌ی جلو رفتن و پیش رفتن است؛ نشان دهنده‌ی این هم است که ما همچنان می‌توانیم پیش برویم. باید با دقت، کمبودها و نقص‌های خودمان را پیدا کنیم و روز به روز بر تکامل خودمان بیفزاییم.	بیانات در دانشگاه علوم انتظامی ۱۳۸۳/۷/۱۵	پیشرفت مستمر

به همین ترتیب برای تمام بیانات و گزاره‌های کلامی مقام معظم رهبری جدولی تهیه شد و مراحل کد گذاری به صورت بسیار دقیق انجام شد، که به دلیل حجم بسیار زیاد گزاره‌های کلامی و روند کد گذاری باز، فقط نمونه‌های آورده شد. در ادامه دلایل انتخاب هر یک از ابعاد اصلی الگوی بیانات رهبری تشریح می‌شود:

موجبات (شرایط) علی^۱: شرایط علی یا سبب‌ساز آن دسته رویدادها و وقایعی هستند که بر پدیده‌ها اثر می‌گذارند؛ به عبارت دیگر، شرایط علی، مقوله‌هایی (شرایطی) هستند که مقوله اصلی را تحت تأثیر قرار می‌دهند (بازرگان، ۱۳۹۵، ص ۱۰ و اشتراوس و کوربین، ۱۳۹۲، ص ۳۷). شرایط علی ناظر به حوادثی است که به وقوع یا رشد پدیده اصلی پژوهش منتهی می‌شود (روشندل اربطانی، مقیمی، بشیر و ظریفیان یگانه، ۱۳۹۶، ص ۱۸). شرایط علی رویدادها و وقایعی هستند که از نظر زمانی مقدم بر پدیده اصلی هستند. در پژوهش حاضر و مطابق با کد گذاری‌های انجام گرفته، نهاد انقلابی و تامین امنیت در تمام ابعاد به عنوان شرایط علی انتخاب شدند. مفاهیم و مقولات مرتبط با شرایط علی پژوهش حاضر در جدول ۴، ارائه شده است.

جدول ۴. مفاهیم و مقولات مرتبط با شرایط علی

مقولات	مفاهیم
نهادی انقلابی	نهاد انقلابی - داشتن توقعات انقلابی از این نیرو - نیروی انتظامی یکپارچه و فراگیر - عمل به رهنمودهای امام بزرگوار - حساسیت متناسب با آموزه‌های اسلامی - حفظ و حراست از آرمان‌های انقلاب
حفظ امنیت در تمامی ابعاد	حفظ امنیت خیابان‌ها و جامعه - برقراری امنیت در همه مناطق مسکونی و محیط زیست مردم - استقرار امنیت - عمومیت بخشیدن به امنیت - ایجاد امنیت اخلاقی و امنیت اجتماعی - مسئول امنیت فضای زندگی و جان و مال مردم - مقابله با ناامنی‌های روانی در جامعه - مظهر حاکمیت و امنیت - جلوگیری از خرید و فروش سلاح - امنیت اجتماعی - امنیت فردی - امنیت فردی و معنوی و روانی - حفظ امنیت اسلامی در محیط جامعه - ایجاد امنیت اسلامی - تامین امنیت فضای مجازی

پدیده محوری/اصلی: سلسله کنش‌ها برای کنترل و اداره کردن پدیده اصلی شکل می‌گیرد. پدیده اصلی برچسب مفهومی است که برای چارچوب یا طرح به وجود آمده، در نظر گرفته می‌شود (روشندل اربطانی و همکاران، ۱۳۹۰). پدیده محوری در نظریه داده بنیاد، زمینه اصلی برای مطالعه بوده و هدف از پژوهش بررسی آن است که سلسله کنش‌های متقابل به کنترل و اداره کردن آن معطوف می‌شود (حمیدی‌زاده، غدیری، قرچه و بازرگان، ۱۳۹۵، ص ۲۴). از آنجا که در این پژوهش، الگوی اکتشافی نیروی انتظامی تراز انقلاب مبتنی بر تحلیل بیانات مقام معظم رهبری هدف مطالعه بود، بعد از گردآوری و تحلیل بیانات، نیروی انتظامی تراز انقلاب (ناتا) به عنوان مقوله محوری انتخاب شد.

راهبردها: از راهبردها به مولفه‌های بیانی رفتارها، تعاملات هدفدار و فعالیت‌ها یاد می‌شود که مسیر اصلی برای تحقق پدیده اصلی پژوهش به حساب می‌آیند (روشندل اربطانی و همکاران، ۱۳۹۶، ص ۲۰). مفاهیم و مقولات مرتبط با راهبردهای نیروی انتظامی تراز انقلاب، در جدول ۵، قابل مشاهده است:

جدول ۵. مفاهیم و مقولات مرتبط با راهبردها

مقولات	مفاهیم
اقتدار و صلابت معنوی و قانونی	صلابت در بیان و اجرای حقایق - سست نشدن و نلرزیدن - اقتدار و قاطعیت بدون بیرحمی - توانایی، قدرت، اقدام به موقع و رشادت - قاطعیت با خوشرویی و مهربانی - عزم و اقتدار - مظهر اقتدار و نظم - صلابت در بیان - اقتدار معنوی - حضور به هنگام و سریع - افزایش کیفیت اقتدار - عزم اراده راسخ - لزوم احساس توأمان اقتدار و رافت - ثابت قدم بودن در انجام وظایف - پایبندی به قانون و جرات و دلیری - قدرت استوار و ماندگار - استحکام در انجام وظایف
برخورد مهربانانه و عطفانه	محبت و صمیمیت با مردم - عظوفت و کمک به مردم - برخورد همراه با رافت و مهربانی - اعمال قاطعیت با اخلاق خوب - خوش اخلاقی و مهربان - قانون‌گرایی و عظوفت - مظهر مهربانی و رافت و رحمت - پناه دل‌های خائف و ترسان - برخورد مهربانانه و عطفانه - احساس مهربانی و خدمت به مردم - القاء حس آرامش به مردم - مظهر مهربانی و دلسوزی
نظارت دقیق و مستمر	نظارت دقیق، همه‌جانبه و دائمی - پیگیری مداوم - سریع و به‌هنگام بودن - نیروی انتظامی صحیح‌العمل - اقتدار در مقابل قانون‌شکنان و جنایت‌کاران - گسترش دایره حضور
سرمايه انسانی مستعد	وجود جوان‌های مومن و با استعداد - وجود عناصر مومن و کارآمد - صحت عمل و درستکاری در امانت - پیشرفت انسانی - مظهر برجسته حافظان امنیت
مبارزه جدی با فساد و شرارت‌ها	افزایش ظرفیت عملیاتی برای مبارزه با اشرار، تروریست‌ها و قاچاقچیان - برخورد با چپاول‌گران - شجاعت در مقابل اخلالگران امنیت جامعه - اشراف و کنترل بر مرزها - مبارزه با قاچاق کالا - مبارزه با فساد - برخورد جدی با مفاسد اجتماعی - مقابله با فساد و شرارت‌های گوناگون - برخورد با ناهنجاری‌ها و فساد سازمان یافته - مقابله با ثروت‌های بادآورده

مفاهیم	مقولات
کاهش تعداد جان باختگان تصادفات رانندگی - پیشگیری از حوادث جاده‌ای - بررسی راهکارهای کاهش تصادفات جاده‌ای - جلوگیری از حوادث جاده‌ای - ایجاد امنیت در رفت و آمد جاده‌ای	اقدامات جهت کاهش حوادث و تلفات جاده‌ای
کمک به تحقق اقتصاد مقاومتی - کار بی‌وقفه - نقش آفرینی در رونق تولید - پیشرفت مستمر - افزایش کفایت و کارایی - سهیم شدن در پیشرفت عمومی کشور - کمک به رونق اقتصادی	کمک به تحقق اقتصاد مقاومتی
پیشرفت‌های کار علمی - اتکاء به ابتکارات علمی - آشنایی با شیوه‌های علمی - برنامه‌ریزی علمی - تاکید بر بعد علمی، تجربی و مهارت آموزی - آگاهی و هوشمندی و آشنایی با شیوه‌های علمی - هوشمندسازی سامانه‌ها - پیشرفت علمی - ورود به عرصه دانش و علم	استفاده از دانش روز و فناوری نوین
ارتقاء سازمانی - نظم و سازماندهی - مدیریت قوی - روحیه انقلابی، مدیریت جهادی و تفکر بسیجی - برطرف کردن نقاط ضعف - استفاده از عقل و منطق - ماموریت‌های متنوع و گسترده - فرماندهان لایق، مومن و کارآمد - وجود مسئولان صادق و صمیمی	مدیریت جهادی
به دوش گرفتن سلاح علم و دین - روحیه تقوا و انقلابی‌گری - پیشرفت اخلاقی - تقویت ظرافت‌مندانگی - انگیزه‌های دینی در ناجا - نیت الهی و قصد قربت - بی‌اعتنایی به زخارف دنیوی - سازندگی درونی - عفت و اخلاق نیک و اخلاق اسلامی - تعالی بخشی و تقویت ارزش‌های انسانی و دینی - جهان بینی الهی	تقویت روحیه تقوا و پاکدامنی
کسب اقتدار قانونی - جلوگیری از هرگونه تخطی و تجاوز از قانون - قانون‌گرایی - مظهر عزت، اقتدار و رحمت صلابت در اجرای قانون - کسب اقتدار قانونی و کامل - پایبندی به قانون - قاطعیت بر اساس قانون	قانون‌گرایی
صحت عمل - ضرورت انطباق عمل با گفتار و ادعاها - پایبندی به اصول و مقررات اسلامی - حرکت بجا و بموقع - حفظ و حراست از حساسیت‌های جامعه - اجرای حق - رعایت درستکاری - صحت عمل و امانت - پارسایی و پاکدامنی - دقت و مراقبت در انجام وظایف قانونی - توجه به امانت، صداقت، دیانت - امانت‌داری در عرض و مال و جان و محارم و خانه‌های مردم	امانت‌داری و صحت عمل
برنامه‌ها و مقررات نافع و مفید - برنامه‌ریزی منظم و سازمان یافته - برنامه‌ریزی مبتنی بر خرد جمعی - پیدا کردن اولویت‌ها - برنامه‌ریزی دقیق، مستحکم، عقلانی و صحیح - برنامه برای هر نوع نامنی	برنامه‌ریزی دقیق و هوشمندانه
هوشیاری و هوشمندی - ایمان و اقتدار و هوشمندی - کارهای هنرمندانه و هوشمندانه - هوشمندی و پیچیدگی - نیروی مقتدر، عادل و هوشیار	هوشمندی و بصیرت

شرایط زمینه‌ای^۱: زمینه بیانگر مجموعه شرایطی خاص است که درون آن راهبردهای کنش/واکنش انجام می‌شود (خاکی، ۱۳۹۲، ص ۲۳۲). به عبارت دیگر به شرایط خاصی که بر کنش‌ها و تعاملات تاثیر می‌گذارد، زمینه گفته می‌شود. زمینه نشان‌دهنده سلسله خصوصیات ویژه‌ای است که به پدیده‌ای دلالت دارند (روشندل اربطانی و همکاران، ۱۳۹۶، ص ۲۰)؛ این بستر ناظر بر فضای حاکم بر نیروی انتظامی تراز انقلاب است. مفاهیم و مقولات مرتبط با شرایط زمینه‌ای نیروی انتظامی تراز انقلاب، در جدول ۶، ارائه شده است.

جدول ۶. مفاهیم و مقولات مرتبط با شرایط زمینه‌ای

مفاهیم	مقولات
انجام وظایف سازمانی - تحرک و انضباط در انجام کارهای متعارف - نظم و انتظام فکری و روحی - آراستگی و نظم - تثبیت نظم - نظم و سازندگی - توجه به انضباط در همه ابعاد	نظم و انضباط در کارها
بی‌اعتنایی به فضا سازی‌های رسانه‌ای - جنجال رسانه‌ای برخی روزنامه‌ها - شجاعت و نهراسیدن از جوسازی‌ها و جنجال‌های مختلف - بررسی ریشه‌های ناامنی	بی‌اعتنایی به فضا سازی‌ها
ایجاد تصویری کاملاً مطلوب از نیروی انتظامی - ایجاد تصویر یک یار مهربان و مقتدر - تصویری مثبت از نیروی انتظامی - نیروی مسلح اجتماعی - حضور در برابر دیدگان مردم	ایجاد تصویری مطلوب از نیروی انتظامی
تعامل مناسب با مردم - استفاده از دیدگاه‌های کارشناسانه انسان‌های متفکر و صاحب‌نظر - مقبولیت عمومی - اتکاء به ملت - رعایت ادب و داشتن روحیه بیان و تفاهم با مردم - ایجاد اعتماد و اطمینان در مردم - بهره‌گیری از سرمایه اعتماد عمومی - ارتباط با مردم - استفاده از کمک‌های مردمی	مقبولیت و جذب سرمایه اعتماد عمومی
کمک همه دستگاه‌ها به نیروی انتظامی - کمک دولت برای ارتقای کمی و کیفی نیروی انتظامی - همدلی قوای سه‌گانه و دستگاه‌های مختلف کشور - هماهنگی با دستگاه‌های مسئول	تعامل دستگاه‌های مختلف
اطمینان شهروندان نسبت به نیروی انتظامی - اعتماد شهروندان به نیروی انتظامی - محبوبیت نیروی انتظامی - برخورداری از اعتماد عمومی - مقبولیت در میان مردم	ایجاد حس اعتماد
خدمت‌گزاری به مردم آسیب‌دیده - اقتدار با محبت و صمیمیت با مردم - افتخار خدمت به مردم - دقت و مراقبت در انجام وظایف قانونی - احساس مهربانی و خدمت به مردم - بهبود رفتار با مردم و مراجعان - تلاش مجاهدانه و از سر دلسوزی - مقدم دانستن منافع جامعه بر منافع شخصی - رفتار مناسب، صحیح و مردمی	خدمت بی‌منت
نیروی خوب، آبرومند و قدرتمند - سلامت فکر و عمل و اخلاق کارکنان - سلامت درونی - سازندگی درونی نیرو - سلامت نیروها - سالم و امین بودن - صیانت از نیروی انسانی - حفظ سلامت نیروی انتظامی	سلامت نیروها

شرایط مداخله‌گر^۱: شرایط عمومی محیطی (مداخله‌گر)، راهبردها را تحت تأثیر قرار می‌دهند (بازرگان، ۱۳۹۵، ص ۱۰۱). به دیگر سخن، شرایط مداخله‌گر شرایط عامی هستند که مجموعه‌ای از متغیرهای میانجی و واسط را تشکیل می‌دهند و راهبردها را هم تحت تأثیر قرار می‌دهند (روشندل اربطانی و همکاران، ۱۳۹۶، ص ۱۹). مفاهیم و مقولات مرتبط با شرایط مداخله‌گر در زمینه نیروی انتظامی تراز انقلاب، در جدول ۷، قابل مشاهده است.

جدول ۷. مفاهیم و مقولات مرتبط با شرایط مداخله گر

مقولات	مفاهیم
دوقطبی سازی	تلاش دشمن در ایجاد ناامیدی، بدبینی و اختلاف در کشور - ایجاد دو جریانی دو فرقه‌ای - دوقطبی سازی - القای دوگانگی و دعوا توسط برخی روزنامه‌ها - حرکات شرارت آمیز و تجزیه طلبانه - دشمن طمع ورز - دشمن نفوذ کننده
دخالتهای کشورها	حضور قدرت‌های مداخله گر - سازمان‌های بین‌المللی مدعی حقوق بشر - ناامنی در سطح منطقه - دخالت‌های شرارت آمیز و شیطنت آمیز آمریکا و صهیونیسم - دست‌های آلوده دشمنان - تهدیدهای جهانی و بین‌المللی - دشمنان شیطان صفت بین‌المللی - نظام سلطه و سردمداران نظام سلطه - سیاست‌گذاران استکبار برای ترویج مواد مخدر، و ایجاد بی‌بندوباری اخلاقی - نیروی اهریمنی استکبار
مستکبر	جهانی

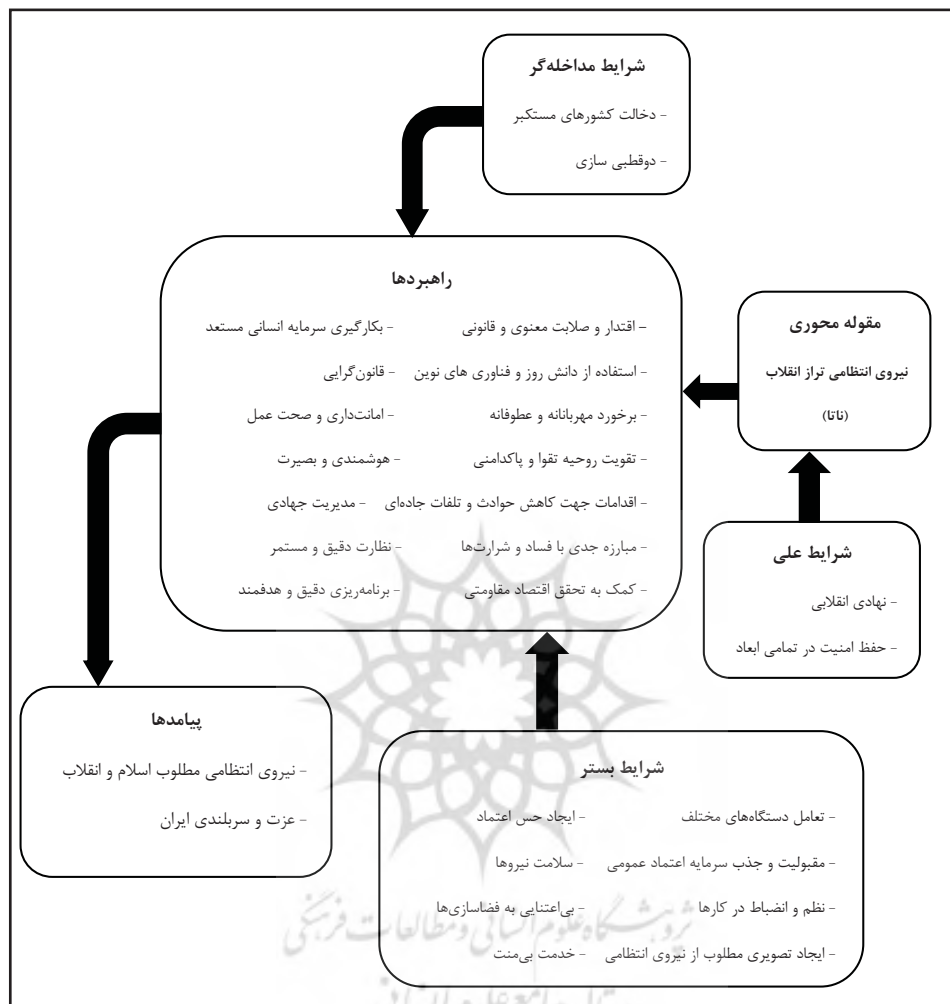
پیامدها^۱ (نتایج در اثر راهبردها): برخی از طبقات بیانگر نتایج و پیامدهایی هستند که بر اثر اتخاذ راهبردها به وجود می‌آیند. پیامدها، نتایجی هستند که در اثر راهبردها پدیدار می‌شوند (بازرگان، ۱۳۹۵، ص ۱۰۱). پیامدها نیز، برون‌دادها یا نتایج کنش و واکنش هستند (خاکی، ۱۳۹۲، ص ۲۳۳). مفاهیم و مقولات مرتبط با پیامدهای نیروی انتظامی تراز انقلاب، در جدول ۸، قابل مشاهده است.

جدول ۸. مفاهیم و مقولات مرتبط با پیامدها

مقولات	مفاهیم
عزت و سربلندی ایران	ایران به عنوان امن‌ترین کشورهای دنیا - ایران کشوری مقتدر - مظهر حاکمیت جمهوری اسلامی - نتایج درخشان برای نیروی انتظامی و مردم - عزت و سربلندی - ضامن امنیت و آرامش - مایه افتخار و سربلندی
تربیت نیروی انتظامی مطلوب اسلام و انقلاب	حضور در پیشگاه الهی - دفاع از ارزش‌های اسلامی - حفظ ارزش‌ها - نیروی انتظامی مطلوب اسلام و قرآن - سربازان نظام اسلامی - گسترش روح ایمان و تقوا - پاسداری از ارزش‌ها - مجاهدان واقعی فی سبیل الله - زمینه‌ساز تامین آبروی نظام - تربیت نیروی تراز جمهوری اسلامی و دولت اسلامی و قرآنی

مدل گفتمان رهبری برای نیروی انتظامی تراز انقلاب

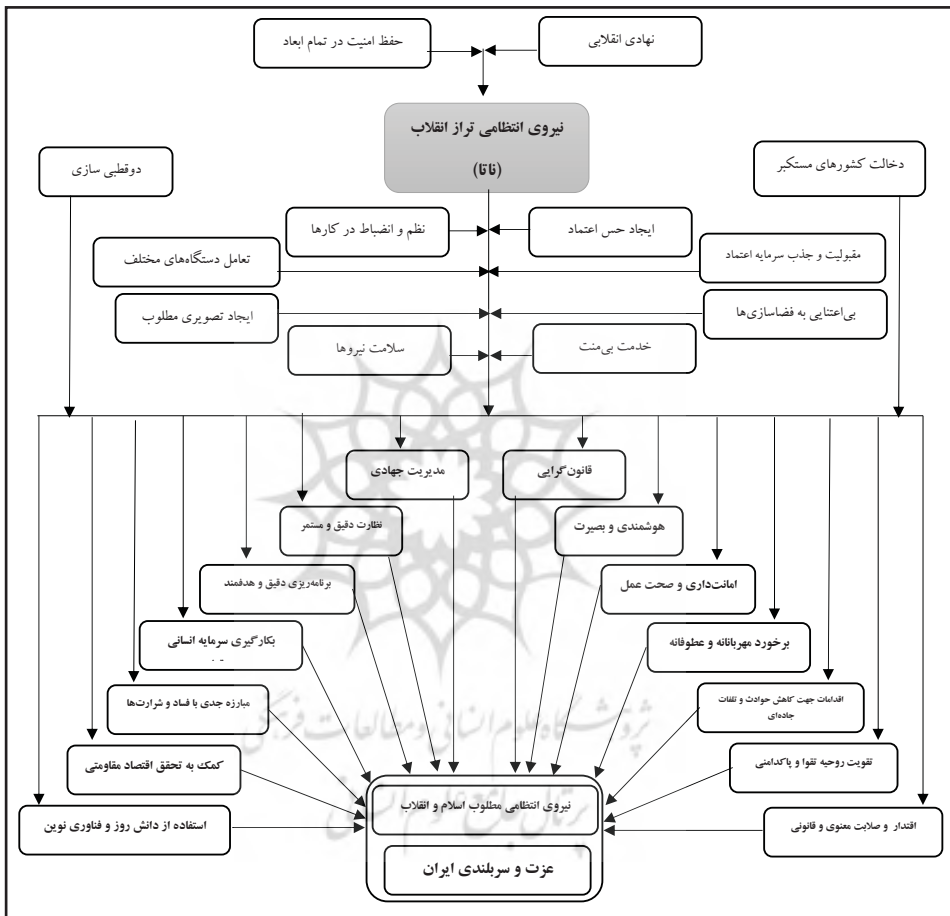
در واقع مدل یا الگو، تصویری ساده و مختصر از واقعیت بوده و مسائل پیچیده را به صورت آسان و قابل درک ارائه می‌کند. در این پژوهش در راستای هدف غایی آن یعنی «تحلیل بیانات مقام معظم رهبری در راستای ارائه الگوی نیروی انتظامی تراز انقلاب اسلامی»، با اجرای راهبرد پژوهشی نظریه داده‌بنیاد، مدلی با اجزای زیر (شکل ۱) از تحلیل داده‌های موجود در بیانات مقام معظم رهبری استخراج شد.

شکل ۱. الگوی پارادایمی نیروی انتظامی تراز انقلاب

کدگذاری انتخابی مرحله اصلی نظریه پردازی داده‌بنیان است که براساس نتایج کدگذاری باز و محوری به ارائه نظریه می‌پردازد. کدگذاری انتخابی (براساس نتایج دو مرحله قبلی کدگذاری) مرحله اصلی نظریه پردازی است. به این ترتیب که طبقه محوری را به شکل نظام‌مند به دیگر طبقه‌ها ربط داده و آن روابط را در چارچوب یک روایت ارائه کرده و طبقه‌هایی را که به بهبود و توسعه بیشتری نیاز دارند اصلاح می‌کند. گاه چه از روی ترجیح، و چه به دلیل آن که تحلیل‌گر مفاهیم را در قالب شکل بهتر می‌تواند درک کند، نمودار بهتر از وصف برای مرتب کردن روابط میان مفاهیم بکار می‌آید. بسیار اهمیت دارد

که روابط ترسیمی از نظریه‌ای داشته باشیم که مفاهیم عمده و ارتباط آن‌ها را با یکدیگر ترکیب کند. به همین جهت، در ادامه الگوی ترسیمی از فراگرد نیروی انتظامی تراز انقلاب مبتنی بر تحلیل بیانات مقام معظم رهبری ارائه می‌شود.

شکل ۲. الگوی ترسیمی نیروی انتظامی تراز انقلاب

بحث و نتیجه‌گیری

در پژوهش حاضر شش بعد اصلی از داده‌های گسترده پژوهش احصا شد. مزیت پژوهش حاضر در مقایسه با پژوهش‌های مطرح شده، ارائه مدلی جامع و مبتنی بر عمل، مبتنی بر بیانات مقام معظم رهبری است تا در این راستا گامی کوچک در پیوند نظریه و عمل بر دارد. با استفاده از روش داده بنیان که روش مناسبی

جهت طراحی الگو از طریق داده‌های کیفی است، کدهای برگرفته از گزاره‌های متنی بیانات مقام معظم رهبری، تبدیل به مفاهیم و متعاقب آن، بر اساس قرابت معنایی و محتوایی بین مفاهیم، مقوله‌ها شناسایی شده و بر این اساس مقوله‌های چندگانه حول محور پدیده اصلی قرار گرفت و در نهایت الگوی پارادایمی پژوهش پدیدار شد. نوآوری پژوهش حاضر این است که دریچه‌ای نو را پیش‌روی سیاست‌گذاران، سیاست‌پژوهان و فعالان عرصه‌های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی کشور و همچنین فرماندهان و کارکنان محترم نیروی انتظامی قرار می‌دهد، تا با توجه به منویات مقام معظم رهبری به صورت نظام‌مند، اقدام به تربیت نیروی انتظامی تراز انقلاب کنند. از دیگر نوآوری‌های پژوهش حاضر بکر بودن موضوع پژوهش است که توانسته است به ارائه مدلی برای نیروی تراز انقلاب مبتنی بر بیانات مقام معظم رهبری بپردازد. بنابراین، پژوهش حاضر توانسته است مدلی نو و جدید را به مدل‌های ادبیات این حوزه به عنوان نمونه حصیرچی و همکاران (۱۳۹۰)، اسفندیاری صفا و دهقان (۱۳۹۱)، قاضی‌زاده فرد و همکاران (۱۳۹۴)، الوانی و همکاران (۱۳۹۵)، فرهمندنیا و مختاریان پور (۱۳۹۶) و نوری و یداللهی (۱۳۹۷) اضافه کند. با توجه به مدل نهایی برگرفته از بیانات مقام معظم رهبری نیروی انتظامی تراز انقلاب متاثر از عوامل چندی است که نهادی انقلابی و تامین امنیت در تمامی ابعاد از آن جمله‌اند. نیروی انتظامی از آنجایی که نهادی انقلابی است لاجرم باید دارای رفتار و منش انقلابی باشد و از طرفی تامین امنیت در تمام ابعاد (اعم از فردی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، ارزشی، اسلامی) جز با نیروی تراز انقلاب امکان‌پذیر نخواهد بود. نیروی انتظامی تراز انقلاب نیازمند بسترهایی است، که با توجه به کدگذاری بیانات مقام معظم رهبری، برای شرایط زمینه‌ای (بستر) نیز هشت مقوله شناسایی شد که عبارت‌اند از: تعامل دستگاه‌های مختلف، مقبولیت و جذب سرمایه اعتماد عمومی، نظم و انضباط در کارها، ایجاد تصویری مطلوب از نیروی انتظامی، ایجاد حس اعتماد، سلامت نیروها، بی‌اعتنایی به فضا سازی‌ها و خدمت بی‌منت. از آنجایی که وظیفه و مأموریت‌های نیروی انتظامی به صورت مستقیم و غیرمستقیم با ارکان و نهادهای نظام مرتبط است لذا هماهنگی تام و تمام میان این نهادها می‌تواند در موفقیت این نیروها نقش به‌سزایی داشته باشد. از طرفی بکارگیری نیروهای سالم در بدنه نیروی انتظامی و ایجاد حس اعتماد، تصویری مطلوب و خدمت بی‌منت می‌تواند باعث ارتقاء جایگاه نیروی انتظامی در میان جامعه و افکار عمومی گردد. اما نکته‌ای که در این میان حائز اهمیت است، بی‌اعتنایی نیروی انتظامی به فضا سازی‌ها و شیطنت‌های

رسانه‌های مغرض و معاند در عمل به وظایف خطیرش است. مقام معظم رهبری بارها در سخنرانی‌هایشان در جمع فرماندهان و کارکنان نیروی انتظامی، به صورت تلویحی اقدامات و راهبردهایی را در راستای تربیت و موفقیت نیروهای مسلح و به‌ویژه نیروی انتظامی بیان فرمودند که براساس یافته‌های پژوهش حاضر و کدگذاری‌های انجام گرفته، عبارت‌اند از: اقتدار و صلابت معنوی و قانونی، استفاده از دانش روز و فناوری‌های نوین، برخورد مهربانانه و عطفانه، تقویت روحیه تقوا و پاکدامنی، کاهش حوادث و تلفات جاده‌ای، مبارزه جدی با فساد و شرارت‌ها، کمک به تحقق اقتصاد مقاومتی، بکارگیری سرمایه انسانی مستعد، قانون‌گرایی، امانت‌داری و صحت عمل، هوشمندی و بصیرت، مدیریت جهادی، نظارت دقیق و مستمر، و برنامه‌ریزی دقیق و هدفمند. بی‌شک یکی از مهمترین اقدامات نیروی انتظامی، اقتدار و صلابت در صیانت از قانون و ارزش‌های اسلامی و معنویات جامعه و قانون‌گرایی است. بکارگیری نیروی انسانی مستعد و تقویت روحیه تقوا و پاکدامنی در میان نیروهای انتظامی نیز می‌تواند از جمله اقدامات مهم باشد. مبارزه جدی با فساد و شرارت‌ها در هر سطحی و در هر مکانی و کاهش تلفات و حوادث در سطح جاده‌های کشور نیز در ارتقاء جایگاه این نیرو موثر خواهد بود. با توجه به پیشرفت روزافزون علم و فناوری و پیچیده‌تر شدن اقدامات خرابکارانه و برای تسلط بیشتر کارکنان و فرماندهان نیروی انتظامی، لازم است تا هوشمندی و بصیرت خود را در عرصه‌های گوناگون افزایش دهند و از فناوری‌ها و دانش روز در پیشگیری، شناسایی، کشف و نظارت در عرصه‌های مختلف با برنامه‌ریزی دقیق و مدیریت جهادی استفاده کنند. ضمن این که برخورد با فساد و شرارت و ایجاد امنیت خود بزرگترین کمک نیروی انتظامی برای تحقق اقتصاد مقاومتی خواهد بود. اما نباید از نظر دور داشت که همواره این اقدامات و راهبردها از برخی شرایط کلان محیطی تاثیر می‌پذیرد. این شرایط که اغلب اوقات در اختیار ما نیست و تابع فعل و انفعالات بین‌المللی و جهانی است و در رابطه با کشور ایران، ناشی از اقدامات خصمانه برخی کشورهاست که روی راهبردهای کشور نیز تاثیرگذار خواهد بود، شرایط مداخله‌کننده نامیده می‌شود که در پژوهش حاضر، دخالت مستکبران جهان و ایجاد دو قطبی‌سازی سیاسی در کشور، مفهوم‌سازی شد. کشورهای استعمارگر که با ظهور انقلاب اسلامی دستشان از این آب و خاک کوتاه شده است اما همچنان رویای تسلط بر ایران عزیز را در سر می‌پرورانند هر روز به بهانه‌های مختلف و ایجاد جنگ روانی برای اختلاف‌افکنی بین مردم و ارکان نظام به خصوص نیروی انتظامی در تلاش هستند و از طرفی برخی نادانسته

در داخل کشور با تحریک مردم و جوانان و ایجاد دوقطبی سیاسی کاذب، پازل دشمن را کامل می‌کنند. هرچند این موارد در اراده آهنین نیروی انتظامی خللی وارد نمی‌کند، اما مسیر دستیابی به اهداف را با چالش مواجه می‌سازد. همان‌گونه که اشاره شد نیروی انتظامی تراز انقلاب می‌تواند گره‌گشای بسیاری از معضلات، مشکلات و ناهنجاری‌ها در سطح کشور باشد که نیازمند پیگیری مجدانه کارکنان، فرماندهان و مسئولان، و نصب‌العین قرار دادن منویات رهبری است.

فهرست منابع

- احمدی، یعقوب؛ غفاری، مسعود و سپیانی، مریم. (۱۳۹۳). مطالعه تطبیقی توانمندسازی نیروی انسانی کارکنان بانک و کارکنان آموزش و پرورش شهر اصفهان. فصلنامه علوم اجتماعی دانشگاه آزاد واحد شوشتر، ۸(۴)، صص ۹۹-۱۲۰. قابل‌بازیابی از: <https://b2n.ir/358998>
- اسفندیاری صفا، خسرو و دهقان، حبیب‌الله. (۱۳۹۴). الگوی فرماندهی مطلوب از منظر فرمانده کل قوا حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای. فصلنامه مدیریت نظامی، ۱۵(۵۹)، صص ۸۷-۱۰۷. قابل‌بازیابی از: <https://b2n.ir/373079>
- اشتراس، آنسلم و کوربین، جولیت. (۱۳۹۲). مبانی پژوهش کیفی: فنون و مراحل تولید نظریه زمینه‌ای. ابراهیم افشار، مترجم. تهران: نشر نی.
- اصلی‌پور، حسین. (۱۳۹۶). تبیین ابعاد و مولفه‌های الگوی مدیریت جهادی مبتنی بر رویکرد نظریه داده‌بنیاد، فصلنامه پژوهش‌های مدیریت انتظامی، ۱۲(۳)، صص ۴۲۷-۴۵۰. قابل‌بازیابی از: <https://b2n.ir/770831>
- الوانی، سیدمهدی؛ اردلان، امید؛ محمدی فاتح، اصغر. (۱۳۹۵). طراحی و تدوین الگوی مناسب شایستگی‌های مدیران و فرماندهان در سازمان ارتش جمهوری اسلامی ایران. فصلنامه پژوهش‌های مدیریت منابع انسانی، ۸(۱)، صص ۱-۳۰. قابل‌بازیابی از: <https://b2n.ir/048382>
- بابایی، مهدی. (۱۳۹۵). تربیت نیروی انسانی در تراز انقلاب اسلامی بهترین راه تحقق دولت اسلامی. خبرگزاری دانشجو. قابل‌بازیابی از: <http://yon.ir/9yZkL>
- بازرگان، عباس. (۱۳۹۵). مقدمه‌ای بر روش‌های پژوهش کیفی و آمیخته: رویکردهای متداول در علوم رفتاری. تهران: نشر دیدار.
- ترابی، یوسف و مومنی، سیدعلی. (۱۳۹۷). نقش‌های پیشرانی نیروی انتظامی در تحقق تمدن نوین اسلامی. فصلنامه پژوهش‌های دانش نظامی، ۲۰(۲)، صص ۸۵-۱۱۸. قابل‌بازیابی از: <https://b2n.ir/963863>
- جهان‌بین، فرزاد. (۱۳۹۱). مولفه‌های کلیدی در ساخت جامعه تراز انقلاب اسلامی. فصلنامه پژوهش‌های انقلاب اسلامی، ۱(۳)، صص ۱۱۵-۱۳۴. قابل‌بازیابی از: <https://b2n.ir/747034>
- حصیری، امیر؛ سلطانی، محمدرضا و فرهی بوزجانی، برزو. (۱۳۹۰). الگوی شایستگی مدیران نظام در اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی). فصلنامه نظارت و بازرسی، ۵(۱۷)، صص ۷-۳۹. قابل‌بازیابی از: <https://b2n.ir/049326>
- حمیدی‌زاده، محمدرضا؛ غدیری، علیرضا؛ قرچه، منیژه و بازرگان، کاوه. (۱۳۹۵). پیش‌بینی‌های ارزش ویژه برند شرکتی در صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات با استفاده از نظریه داده‌بنیاد. فصلنامه مدیریت برند، ۴(۷)، صص ۱۱-۴۸. قابل‌بازیابی از: <https://b2n.ir/869903>
- خاکی، غلامرضا. (۱۳۹۲). روش تحقیق بارویکردی به پایان‌نامه‌نویسی. تهران: نشر فوژان.
- درویش، حسن؛ موغلی، علیرضا؛ موسوی، محمد و پنهانی، بلال. (۱۳۹۳). تبیین شایستگی‌های منابع انسانی در شرکت ملی پتروشیمی

- ایران. پژوهش نامه مدیریت تحول، ۶(۱۱)، صص ۹۲-۱۱۱. قابل بازیابی از: <https://b2n.ir/190701>
- رحمانی، محمدعلی. (۱۳۹۶). نقش و جایگاه نیروهای مسلح در تحقق دولت اسلامی مبتنی بر منظومه فکری امام خامنه‌ای (مدظله العالی). بصیرت و تربیت اسلامی، ۱۴(۴۰)، صص ۳۷-۶۴. قابل بازیابی از: <https://b2n.ir/249792>
- رفیعی، حسن. (۱۳۹۵). نگاهی به مطالبات مقام معظم رهبری از پلیس ایران اسلامی همراه با دیدگاه آسیب‌شناسانه. فصلنامه بصیرت و تربیت اسلامی، ۱۳(۳۶)، صص ۱۰۳-۱۲۷. قابل بازیابی از: <https://b2n.ir/962790>
- روشندل اربطانی، طاهر؛ مقیمی، سیدمحمد؛ بشیر، حسن و ظریفیان یگانه، محمدحسین. (۱۳۹۶). طراحی مدل سیاست‌گذاری رسانه‌ای اتحادیه رادیو و تلویزیون‌های اسلامی مبتنی بر رویکرد همگرایی محتوایی. فصلنامه پژوهش‌های ارتباطی، ۲۴(۹۰)، صص ۹-۳۰. قابل بازیابی از: <https://b2n.ir/254078>
- سادات‌هاشمی، صدیقه و الوانی، سیدمهدی. (۱۳۹۷). الگوی مدیریت منابع انسانی بخش دولتی در پرتو نهج‌البلاغه. فصلنامه پژوهش‌های مدیریت نظامی، ۱۳(۲)، صص ۱۸۱-۲۱۴. قابل بازیابی از: <https://b2n.ir/077337>
- شیدائیان، حسین. (۱۳۸۷). رهبری و آینده سپاه. مریبان، ۸(۲۹)، صص ۱۲۱-۱۳۵. قابل بازیابی از: <https://b2n.ir/739129>
- فراست‌خواه، مقصود. (۱۳۸۸). ارزیابی کیفیت آموزش عالی کاربردی از نظریه مبنایی. تهران: موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.
- فرهمندینیا، حوریه؛ مختاریان پور، مجید. (۱۳۹۶). الگوی شایستگی مدیران جهادی بر مبنای بیانات حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری (دام‌طله). فصلنامه پژوهش‌های انقلاب اسلامی، ۶(۲۲)، صص ۲۰۳-۲۳۱. قابل بازیابی از: <https://b2n.ir/228688>
- قاضی‌زاده فرد، سید ضیاء‌الدین؛ نادری خورشیدی، علیرضا؛ احمدوند، علی محمد و جلالی کوتنایی، فیض‌اله. (۱۳۹۴). ارائه الگوی مدیریت راهبردی تربیت و آموزش در دانشگاه‌های نیروهای مسلح کشور. فصلنامه راهبرد دفاعی، ۱۳(۴۹)، صص ۳۳-۷۷. قابل بازیابی از: <https://b2n.ir/767327>
- گل‌افشانی، ناهید و زینب، مظفری. (۱۳۸۵). روایی و پایایی در پژوهش کیفی. مدیریت فردا، ۴(۱۳)، صص ۴۲-۳۳. قابل بازیابی از: <https://b2n.ir/625805>
- مصباح یزدی، محمدتقی. (۱۳۸۸). جامعه و تاریخ از دیدگاه قرآن. تهران: شرکت چاپ و نشر بین‌الملل.
- نوری، اکبر و یداللهی، رضا. (۱۳۹۷). ارائه منظومه فکری مقام معظم رهبری امام خامنه‌ای در حوزه روابط متقابل جامعه و نیروهای مسلح. فصلنامه مطالعات دفاعی استراتژیک، ۱۶(۷۲)، صص ۱۷۷-۲۰۲. قابل بازیابی از: <https://b2n.ir/799856>
- یزدان‌فام، محمود. (۱۳۸۸). جهانی شدن، امنیت و پلیس. فصلنامه مطالعات راهبردی، ۱۲(۴۴)، صص ۱۲۳-۱۴۹. قابل بازیابی از: <https://b2n.ir/151025>
- Abdullah, A. H., & Sentosa, I. (2012). Human resource competency models: changing evolutionary trends. *Interdisciplinary Journal of Research in Business*, 1(11), pp 11-25. Retrieved from: <https://b2n.ir/788107>.

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی